

C38 – BUI3

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

23 oktober 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGENHEDEN,
INTERNATIONALE SAMENWERKING EN TOERISME

INHOUD

- Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, en tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het screenen van de Vlaamse reglementering in het kader van de Dienstenrichtlijn 1
- Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de inspanningen om Brussel te betrekken bij de toeristische promotie van Vlaanderen 5

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, en tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het screenen van de Vlaamse reglementering in het kader van de Dienstenrichtlijn

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, mijn vraag gaat over de Bolkesteinrichtlijn en over de manier waarmee we daar moeten omgaan op het niveau van het Vlaamse Gewest.

Op 27 december 2006 is de officiële tekst van de richtlijn verschenen in het Publicatieblad van de Europese Unie. Dat heeft heel wat voeten in de aarde gehad. U herinnert zich wellicht het straatprotest in Brussel en in andere Europese steden. Dat protest heeft geleid tot een aanpassing van de initiële tekst.

Het doel van de richtlijn is een juridisch kader te creëren om belemmeringen van het vrije dienstenverkeer in de EU uit de weg te ruimen en een echte interne dienstenmarkt te verwezenlijken.

Een van de verplichtingen uit die richtlijn voor de lidstaten is het screenen van de nationale wetgeving op mogelijke belemmeringen voor vrije diensten. Eind volgend jaar moet de screening afgerond zijn. Dat gebeurt in twee fasen. De lidstaten maken eerst een lijst op van mogelijke wetgeving die onder het toepassingsgebied van de Dienstenrichtlijn kan vallen. Indien blijkt dat een bepaalde reglementering onderzocht moet worden, volgt een grondig onderzoek.

Niet enkel de federale overheid zal dit moeten doen, ook Vlaanderen zal zijn eigen reglementering moeten onderzoeken om beperkende regels uit de wetgeving te schrappen. Diensten van algemeen belang zijn uitgesloten van de toepassing van de Dienstenrichtlijn. Het is echter niet altijd duidelijk wat er wordt verstaan onder diensten van algemeen belang. De Europese instellingen geven daarvoor een aantal voorbeelden in hun documenten, maar over die voorbeelden kan gediscussieerd worden.

Vandaag gebeurt de ophaling van bedrijfsafval in Vlaanderen in een competitieve markt, maar voor huis-

houdelijk afval is dat helemaal niet het geval. Daar oefent de overheid een zeker gezag uit om de kwaliteit en de toegankelijkheid van de dienstverlening te waarborgen. Via de uitvoeringsplannen legt de Vlaamse overheid de lokale overheden bij wege van hun reglementerende bevoegdheid op hoe zij die markt moeten organiseren. Men zou dan ook kunnen stellen dat huishoudelijk afvalbeheer een dienst van algemeen belang is, en industrieel afvalbeheer een dienst van algemeen economisch belang. Een dergelijke visie ligt in de lijn van uitspraken van het Europese Hof. Men kan vergelijkbare oefeningen maken voor diverse beleidsdomeinen, al zal dat wellicht verschillen van land tot land.

Europese ambtenaren zijn geneigd om het afvalbeheer volledig onder te brengen onder diensten van algemeen economisch belang. Dergelijke verschillen onderstrepen het belang van een grondige screening van de eigen Vlaamse regels, onafhankelijk van hoe andere Europese landen daar tegenaan kijken, maar rekening houdend met de principes van de Dienstenrichtlijn. Daarbij moet worden uitgegaan van de Vlaamse context. Op het vlak van afvalbeheer neemt Vlaanderen een koploperspositie in. Het zou spijtig zijn indien de doeltreffendheid van Vlaanderen inzake afvalbeheer op de helling zou komen te staan door een aantal sturende mogelijkheden van de overheid weg te nemen.

Na de screening volgt een onderzoek over wat al dan niet strijdig is met de Dienstenrichtlijn. Daarbij kunnen gronden ingeroepen worden op basis van dewelke beargumenteerd kan worden dat bepaalde regels noodzakelijk en dus niet strijdig zijn met de Dienstenrichtlijn. Deze gronden zijn onder andere openbare orde, openbare veiligheid, milieubescherming en volksgezondheid.

Opnieuw moet Vlaanderen belangrijke afwegingen maken. Daar moet opnieuw grondig over worden nagedacht. Zo zien we bijvoorbeeld in het afvalbeheer dat ondanks het bestaan van tal van Europese richtlijnen, er nog zeer veel onderlinge verschillen zijn in het beleid tussen de diverse Europese landen, vaak omdat de lokale omstandigheden sterk verschillend zijn.

Een recent onderzoek van de OVAM bevestigde dat er van een gelijk speelveld in Europa vandaag geen sprake is. Dit voorbeeld illustreert dat het niet wenselijk is om de eigen milieureggeving in deze screening beperkend te beschouwen. Veel Vlaamse milieuregels zijn precies tot stand gekomen om een hoog beschermingsniveau te garanderen. Dit beschermingsniveau gaat verder dan het beschermingsniveau dat op Europees vlak wordt gegarandeerd door de geldende communautaire wetgeving. De vooruitstrevende Vlaamse wetgeving zou in het

gedrang kunnen komen als men ze per definitie ondergeschikt maakt aan een vrije marktwerking.

We kunnen het belang van een grondig objectief onderzoek niet voldoende onderstrepen. De Dienstenrichtlijn kan rechtstreeks een beperkend gevolg hebben op de politieke en democratische keuzes die het Vlaams Parlement in de toekomst nog kan maken. Markspelers moeten alle kansen krijgen om hun dienstverlening te ontwikkelen. Het principe van de subsidiariteit, een van de grondvesten van Europa, stelt echter dat beslissingen moeten worden genomen door het politieke niveau dat daar het best voor geplaatst is. Vlaanderen moet erover waken dat het zichzelf niet de ruimte ontzegt om verder te blijven zorgen voor een toegankelijke en continue dienstverlening, met voldoende kwaliteitsgaranties en op maat van de noden van de Vlaamse bevolking.

Waar staan we met een milieubeleid dat streeft naar een hoog beschermingsniveau en mikt op preventieve maatregelen, als in de Europese context 'ecodumping' financieel interessanter wordt door een ongebreidelde marktwerking? De emissienormen die Vlaanderen oplegt aan zijn gespecialiseerde afvalverwerkingsinstallaties, zijn veel strenger dan bijvoorbeeld de emissienormen die in Wallonië van toepassing zijn op cementovens waarin ook afval kan worden verbrand. Bij een volledige liberalisering van de afvalstoffenmarkt dreigt ons afval 'weg te lekken' naar minder goed uitgeruste installaties in de ons omringende gewesten of landen. Dat betekent dat veel investeringen in Vlaanderen onbenut zouden worden gelaten en dat de emissies van een aantal gevaarlijke stoffen zouden toenemen.

Mevrouw de minister, heeft de Vlaamse overheid al bepaald welke wetgeving in detail onderzocht zal worden en welke wetgeving buiten het toepassingsgebied van de Dienstenrichtlijn valt? Zo ja, wordt dan voldoende rekening gehouden met het feit dat Vlaanderen voor zichzelf en voor de lokale besturen de nodige beleidsruimte moet behouden, zeker voor materies die te maken hebben met milieubescherming? Hoe zal Vlaanderen omspringen met de beoordeling of een dienst al dan niet van algemeen belang is?

De voorzitter: De heer Vrancken heeft het woord.

De heer John Vrancken: Ik sluit me aan bij deze vraag. Volgens de heer Martens functioneert de milieunormering in Vlaanderen naar behoren. Ik stel echter vast dat die enkel functioneert binnen de kantooruren. Er worden immers heel wat afvaltransporten naar of uit het buitenland georganiseerd tijdens de nacht of tijdens de vroege uren. Daarbij gebeurt geen enkele controle. Hoe kan dat – binnen de hier voorliggende vraagstelling – wel georganiseerd worden volgens de Europese normen?

De voorzitter: Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens: Mijnheer Martens, u hebt deze vraag aan drie ministers gesteld. Ik weet niet of u daarmee de verschillende domeinen heel precies had willen bekijken. Alle drie de ministers hebben iets met deze vraag te maken. Er is afgesproken dat ik het antwoord geef. Daarvoor put ik ook uit mededelingen van minister Bourgeois.

Voor de diensten die onder de Dienstenrichtlijn vallen en de manier waarop daarmee moet worden omgegaan, werkt een stuurgroep onder mijn bevoegdheid als minister van Economie. Maar minister Bourgeois stuurt eigenlijk de overeenkomstige werkzaamheden rond de diensten van algemeen of algemeen economisch belang aan. Minister Bourgeois en ik werken dus allebei met de Dienstenrichtlijn, maar toch ieder op een ander aspect ervan.

Het milieubeleid komt de bevoegde vakminister toe, maar we zitten nog in de prealabele fase en kunnen momenteel nog niet veel uitspraken doen over specifieke beleidsdomeinen. Bij de implementatie van de Dienstenrichtlijn gaat het vooralsnog over wat er precies onder valt en wat niet. Eens we daar uit zijn, kunt u de implementatie met elke vakminister bekijken. Maar dat is dus een volgende fase, we hebben nu nog heel veel werk in de eerste fase.

In uw vraag zegt u dat dit eind volgend jaar volledig afgerond moet zijn. U hebt het dan over het screenen van de wetgeving en het schrappen van beperkende regels. Die datum is niet correct. De publicatiedatum die u citeerde, was wel correct: 27 december 2006. Maar het omzettingsproces moet afgewerkt zijn eind december 2009. We hebben drie jaar de tijd om na de publicatiedatum het proces af te ronden: een jaar meer dan u suggereert. U zult trouwens zien dat we die tijd echt nodig hebben.

De beperkende regels moeten inderdaad worden beoordeeld op hun strijdigheid met de Europese Dienstenrichtlijn en vervolgens geëlimineerd. Maar rekening houdend met de beginselen van evenredigheid en noodzakelijkheid kunnen bepaalde beperkende regels ook wel behouden blijven. U put voor uw voorbeelden inzake de Vlaamse beleidsgevoeligheid van deze Europese regelgeving uit het beleidsdomein van de milieuregelgeving. Dat is terecht, maar neemt niet weg dat de lopende prescreenings en screenings over alle beleidsdomeinen gaan en we in vele beleidsdomeinen met deze beleidsgevoeligheid te maken zullen krijgen.

Binnen de Vlaamse overheid werd gestart met de werkzaamheden om te bepalen welke wetgeving in detail onderzocht moet worden en welke wetgeving buiten het toepassingsgebied van de Dienstenrichtlijn valt. De interkabinettenwerkgroep van 17 januari 2007 – dus redelijk snel na de publicatiedatum – besliste om

een Vlaamse stuurgroep aan te stellen. Die stuurgroep werkt onder leiding van het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie, en valt dus onder mijn verantwoordelijkheid.

De Europese Dienstenrichtlijn heeft het voorwerp uitgemaakt van een lange, vinnige discussie op het Europese politieke echelon en belangrijke juridische elementen werden tot in de eindfase bij de compromisvorming betrokken. U verwees er zelf naar.

Wat hebben wij gedaan met het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie? In de eerste plaats moest er een methodologie worden ontwikkeld waarmee alle belangrijke aandachtspunten in de loop van de komende drie jaar aan bod kunnen komen, te weten de prescreening en de screening van de regelgeving in alle dertien beleidsdomeinen, de voorbereiding van de begeleidende maatregelen, zijnde administratieve vereenvoudiging van de regelgeving en ook de ontwikkeling van het zogenaamde uniek loket.

Via het voorzitterschap van de Vlaamse stuurgroep wordt de Vlaamse omzettingsprocedure ook aan bod gebracht in de Interministeriële Economische Commissie, onder voorzitterschap van de Federale Overheidsdienst Economie, die in België belast is met de federale coördinatie. Dit alles in het kader van het onderzoek van de wetgeving van de lidstaten ten overstaan van de Europese instanties.

Het voorzitterschap van de Vlaamse stuurgroep ontwikkelde een vademecum ter vereenvoudiging van de prescreenings- en screeningsopdracht, toegewezen aan elk van de dertien beleidsdomeinen. Dat hulpmiddel biedt de mogelijkheid om in elk beleidsdomein een lijst tot stand te brengen van regelgeving die strijdig is met de Europese Dienstenrichtlijn, niet strijdig en een aantal twijfelgevallen. Ik wijs erop dat dit vademecum door het federale niveau en de andere gewesten werd overgenomen. Wij hebben dus blijkbaar een erg goed instrument ontwikkeld.

Het onderzoek van de regelgeving is in een landschap van geresponsabiliseerde bestuurlijke entiteiten een verantwoordelijkheid binnen elk beleidsdomein. Bij twijfel en bij betwisting of een regelgeving al dan niet behouden kan blijven, is de juridische expertise doorslaggevend. Die kan vanuit de onderscheiden beleidsdomeinen worden aangescherpt door advies te vragen aan universiteiten, maar bijvoorbeeld ook bij de Europese Commissie. Hiertoe werd door de Vlaamse overheid talrijk deelgenomen aan de bilaterale ontmoeting tussen de Europese Commissie en de vertegenwoordiging van de lidstaten op 28 september. Vragen konden daar in extenso worden voorgelegd ter discussie, verduidelijking en beantwoording.

Momenteel worden door de Vlaamse beleidsdomeinen de resultaten van de prescreening gerapporteerd aan de In-

terministeriële Economische Commissie, die deze verder overmaakt aan de Europese Commissie. Vervolgens, dat wil zeggen in de komende weken, worden de lijsten van grondig te screenen regelgeving opgesteld.

Een speciaal aandachtspunt ligt bij de Vlaamse steden en gemeenten en andere bestuurlijke entiteiten. In zoverre die regelgeving ontwikkelen, zijn ook zij betrokken partij bij de prescreening en de screening. Begin november zal de Vlaamse stuurgroep via een infosessie in elk van vijf provinciehoofdplaatsen de nodige toelichting geven zodat ook zij hiermee kunnen starten. Er zal ook informatie worden gegeven om deze bestuurlijke entiteiten te wijzen op de uniekloketaspecten waarbij zij betrokken zullen worden.

Wat is het formele kader? Het kabinet van de minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur en mijn kabinet hebben afgesproken dat de infosessies voor de lokale besturen begin november meegeven dat in elk van de dertien beleidsdomeinen een contactpersoon is met wie zij bij het prescreenen en screenen van hun regelgeving contact kunnen opnemen. Inmiddels werden de lokale besturen via het Agentschap Binnenlands Bestuur met een elektronische nieuwsbrief op de hoogte gesteld van de implicaties van de Europese Dienstenrichtlijn op het lokale bestuursniveau en ook van het bestaan van het vademecum, dat kan worden gedownload van de website van het agentschap.

Net als de Vlaamse departementen en agentschappen zal het lokale niveau afdoende moeten argumenteren als het een maatregel wil handhaven of instellen via een raadsbesluit, bijvoorbeeld een collegebesluit, dat een gevoeligheid voor de Europese Dienstenrichtlijn vertoont. Dat expertise hierbij van belang is, onderkennen wij absoluut. Daarom is en blijft bijstand uit de vakdepartementen en -agentschappen een noodzaak. Mogelijk kunnen ook andere instanties een rol spelen, zoals de VVSG of de VVP.

In opvolging van de nota aan de Vlaamse Regering van 2 juni 2006 werd de algemene coördinatie voor het onderzoek naar de gevolgen voor het Vlaamse overheidsapparaat van het Europese reglementeringspakket van 29 november 2005 inzake financiering van diensten van algemeen economisch belang, toevertrouwd aan het departement Bestuurszaken. Daar heeft minister Bourgeois de leiding. Via het strategisch overlegorgaan Bestuurlijke Organisatie van 14 februari 2007 hebben zij aan alle beleidsdomeinen een vragenlijst bezorgd die peilt naar de toepasselijkheid van de reglementering van de diensten van algemeen economisch belang op die entiteiten. Vorige vrijdag op de ministerraad deelde minister Bourgeois mee dat nog niet alle entiteiten hebben geantwoord op de vragenlijst. Wat de strategische adviesraden betreft, zal er één eenduidig antwoord moeten worden gegeven voor alle strategische adviesraden samen.

Uit een aantal ontvangen antwoorden blijkt het volgende. De concrete interpretaties van de begrippen door de beleidsdomeinen zijn niet altijd conform de bestaande rechtspraak van het Europese Hof van Justitie. Er is een duidelijk gemis aan expertise voor de concrete toepassing van de begrippen niet-economische diensten van algemeen belang en de diensten van algemeen economisch belang. De ontvangen antwoorden zijn ook niet altijd eenduidig en/of afdoende gemotiveerd.

Omdat u als voorbeeld vroeg naar elementen die zich situeren binnen het departement Leefmilieu, heb ik specifiek daarnaar gekeken. In de hoger genoemde lijst van minister Bourgeois staat vermeld dat het beleidsdomein Leefmilieu een eigen studie heeft besteld met het oog op het beantwoorden van de vragenlijst. Het is nu dus nog veel te vroeg om op de concrete vragen in te gaan. Minister Bourgeois wacht zelf nog op dat antwoord. U voelt waarschijnlijk wel aan dat we voor uw concrete vragen nog in een te vroeg stadium zitten.

Op basis van de voorlopige resultaten blijkt een duidelijke nood te bestaan aan aanvullende inhoudelijke activiteiten. Daarom heeft minister Bourgeois vrijdag op de ministerraad ook een nieuw actieplan voorgesteld. Dat valt heel duidelijk onder zijn bevoegdheid en niet onder die van mij. Het is belangrijk dat we dat onderscheid blijven maken.

Het actieplan houdt volgende punten in. Er wordt ten eerste een stuurgroep opgericht met vertegenwoordigers van de departementen Bestuurszaken en Internationaal Vlaanderen, een vertegenwoordiger van de lokale besturen en hoogstwaarschijnlijk ook een vertegenwoordiger van mijn departement EWI.

De stuurgroep heeft als opdracht de actuele knelpunten per beleidsdomein bilateraal te bespreken op basis van de aangepaste vragenlijst zodat de antwoorden waar nodig bijgestuurd kunnen worden. Het Departement Bestuurszaken heeft hierbij een coördinerende rol. Het is echter de verantwoordelijkheid van elk beleidsdomein om de eigen inschattingen te maken met betrekking tot de gestelde vragen.

Derdens zullen de resultaten van de bilaterale contacten worden afgestemd met de resultaten van de screening van de Vlaamse regelgeving in het kader van de omzetting van de Europese dienstenrichtlijn opdat de antwoorden in beide dossiers coherent zouden zijn.

Gelet op de onduidelijkheid van het begrip ‘dienst van algemeen economisch belang’ en de uiteenlopende antwoorden die op de vragenlijst werden ontvangen, werd op 18 september 2007 door het Departement Bestuurszaken een studieopdracht uitgeschreven om de impact van de nieuwe Europese reglementering inzake de diensten van algemeen economisch belang voor het Vlaamse

overheidsapparaat te onderzoeken. Deze studie moet een externe, juridisch onderbouwde visie opleveren.

In eerste instantie werd, op basis van de beschikbare expertise, de offerteaanvraag gericht aan de VUB, de K.U.Leuven en de Universiteit Gent. In de mededelingen van minister Bourgeois stond dit ook vermeld, weze het ondertussen met enige extra nuances. Eerst kwam er geen antwoord op de offertevraag, maar blijkbaar wordt op dit moment toch met de K.U.Leuven nagegaan of zij de nodige expertise kunnen aanbrenge. Als men niet tot een overeenkomst komt met een universiteit, zal men in een tweede fase advocatenbureaus aanschrijven en vragen om die expertise in te brengen.

De resultaten van de externe studieopdracht moeten in maart 2008 worden opgeleverd. Deze resultaten en de verder aangepaste antwoorden op de SOBO-bevraging zullen aan elkaar worden getoetst zodat in de loop van april 2008 een rapport aan de Vlaamse Regering kan worden voorgelegd. Dit moet leiden tot een voorstel van een definitieve lijst van de diensten die als diensten van algemeen economisch belang worden aangemerkt. Die lijst moet finaal door de Vlaamse Regering worden goedgekeurd.

Op dit moment kan ik niet veel meer geven dan een vrij technisch en formeel antwoord. We zitten nog volop in de procedure. De komende maanden zullen daarover ongetwijfeld nog veel vragen volgen. Het wordt dan voor de commissieleden waarschijnlijk ook interessanter als het over concrete beleidsdomeinen gaat en de finale selectie gemaakt wordt.

Aan de vraagstellers geef ik nog een kleine hint: het nadeel van de vraag te stellen aan drie ministers, is dat men een coördinerende minister een antwoord laat geven. U moet zorgvuldig kijken waarnaar u in uw antwoord wilt peilen. Als u de omschrijving vaag houdt zoals hier, en men ziet ‘Dienstenrichtlijn’, komt men snel bij mijn departement terecht. Als u over de definitie van de diensten van algemeen belang en diensten van algemeen economisch belang de bevoegde vakminister wilt bevragen, zult u dat duidelijk moeten aangeven. Er zijn daar belangrijke nuances te maken. Als u het debat met de vakminister wilt aangaan, zult u anderzijds ook goed moeten uitkijken dat een en ander niet in de algemene titulatuur van de Dienstenrichtlijn komt, want dat belandt opnieuw bij mij. Het enige wat ik u op dit moment kan geven, is de procedure. We zitten immers nog maar in de fase van het voorbereidend traject.

De heer Bart Martens: Mevrouw de minister, ik dank u voor dit uitgebreide antwoord. Ik verheug me erover dat de Vlaamse Regering de koe bij de horens heeft gevat en al op een IKW van 17 januari, enkele weken na de publicatie van de Dienstenrichtlijn, hebt beslist om via de opgerichte Vlaamse stuurgroep de zaak ter

harte te nemen. Daaraan kunnen we een voorbeeld nemen, gelet op de moeilijkheden bij de omzetting van sommige andere Europese richtlijnen.

Het klopt ook dat ik mijn vraag vooral gefocust heb op het milieubeleid. Dat is ook mijn domein van expertise. Ik kan me best voorstellen dat zich in de dertien beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid dezelfde problematiek voordoet. In de discussie over het algemeen belang en het algemeen economisch belang moet worden nagegaan welke externe effecten zich voordoen op sociaal of op milieuvlak. Het is precies in die domeinen waar zich externe effecten voordoen dat de som van de individuele belangen van de marktdeelnemers niet gelijk is aan het algemeen belang, en dat de onzichtbare hand van onze vriend Adam Smith dus niet langer werkt.

Mevrouw de minister, u legt nogal sterk de nadruk op het feit dat het om een juridische arbitrage gaat. Als de consultancyopdrachten geen afdoend antwoord bieden of geen volledige overlap vertonen met wat de verschillende coördinatoren in de verschillende beleidsdomeinen opgeven als reglementering die onder het toepassingsveld valt, dan zullen er opnieuw advocatenbureaus worden ingeschakeld. Dit moet volgens mij echter ook een duidelijk maatschappelijke afweging zijn.

We moeten voorkomen dat we ex post reageren op zaken die al besloten zijn. We moeten de maatschappelijke adviesorganen – de dertien strategische adviesraden van de dertien beleidsdomeinen – en de commissies van dit parlement daar proactief bij betrekken. Elke commissie heeft een Europa-coördinator gekregen. Het zou een uitgelezen oefening kunnen zijn om die coördinatoren samen met hun respectieve commissies te laten nagaan welke zaken als algemeen belang en welke als algemeen economisch belang kunnen worden beschouwd. Het lijkt me verstandig dit niet volledig over te laten aan de uitvoerende macht – met alle respect voor die uitvoerende macht –, aan de administratie en aan de juridische experts. We moeten de maatschappelijke adviesorganen en de lokale besturen daarbij betrekken. Zij kunnen wellicht veel beter inschatten wat al dan niet van algemeen belang is, en wat de risico's zijn om iets volledig over te laten aan een vrijgemaakte markt.

Als dit structureel kan worden aangepakt binnen dit Vlaams Parlement, dan zal veel duidelijker worden welke vakminister welke vraag moet beantwoorden.

Minister Patricia Ceysens: De omzetting van de dienstenrichtlijn is een echt huzarenstuk. De Vlaamse Regering is daar snel mee gestart. Vanuit mijn departement is er een snelle terugkoppeling naar de lokale besturen. Die omzetting is voor ons al een hele klus. Ik kan me dan ook voorstellen dat het voor de lokale besturen niet evident is om elk afzonderlijk de nodige expertise op te bouwen.

Qua behandeling in het parlement, moet het Vlaams Parlement vanzelfsprekend zelf beslissen hoe het daarmee wil

omgaan. We kunnen echter hoe dan ook niet om het juridische aspect heen. In de rapportering aan Europa moet alles immers juridisch gemotiveerd worden.

In mijn antwoord heb ik gesteld dat evenredigheid en noodzakelijkheid cruciale begrippen zijn. Zij moeten echter heel goed gemotiveerd worden.

De heer Bart Martens: Ik onderschat het belang van het juridische aspect niet, zeker niet voor het onderbouwen van een dossier voor de Europese Commissie. Er is echter ook een maatschappelijke afweging. De vertegenwoordigers en de maatschappelijke adviesorganen spelen daarin een rol. Mevrouw de minister, misschien kunt u in de dertien beleidsdomeinen zelf het advies vragen van de adviesorganen. De adviesorganen kunnen daar dan al dan niet op ingaan. Dat zou nuttige informatie kunnen opleveren. Achteraf kan nog worden nagegaan welke zaken in aanmerking komen. Men kan dan de nodige juridische expertise inschakelen om dit te onderbouwen voor de Europese Commissie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de inspanningen om Brussel te betrekken bij de toeristische promotie van Vlaanderen

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Mijnheer de minister, in uw beleidsnota Toerisme 2004-2009 komt Brussel naar voren als een van de prioriteiten voor “de ontwikkeling en de promotie van het Vlaams toeristisch product”. Als Brusselaar ben ik daar natuurlijk zeer verheugd over.

Tijdens deze legislatuur hebt u in uitvoering van deze beleidsnota een toeristisch actieplan voor onze Vlaamse kunststeden gelanceerd, waarbij Brussel als een van de zes Vlaamse kunststeden werd voorgesteld, samen met Gent, Leuven, Antwerpen, Brugge en Mechelen.

In tegenstelling tot de andere steden weigerde Brussel echter mee te stappen in dit opzet. De stad heeft wel een eigen evenementenbureau opgericht, in samenwerking met de Franse Gemeenschapscommissie (COCOF), om Brussel in het buitenland te promoten. We zitten dus met een parallel toerismebeleid voor Brussel, enerzijds een Vlaams beleid en anderzijds een beleid dat uitgaat van Brussel en van de Franse Gemeenschap.

Mijnheer de minister, in september heeft mevrouw Huytebroeck, COCOF-collegelid bevoegd voor toeris-

me, cijfers bekendgemaakt over het aantal toeristen en overnachtingen in Brussel tijdens de voorbije zomermaanden. De opwaartse tendens van 2006 werd blijkbaar voortgezet. Werd u als Vlaams minister van Toerisme op een of andere manier betrokken bij de voorstelling van deze cijfers? Mevrouw Huytebroeck en uzelf zijn namelijk gezamenlijk bevoegd voor het toeristische beleid in Brussel. Het is eigenlijk heel jammer dat deze mooie cijfers door slechts een van de twee bevoegde excellenties, in casu de Franstalige, werden uitgebracht. En het gaat hier niet om een alleenstaand geval. Ik zie regelmatig in de Franstalige pers dat mevrouw Huytebroeck zich in Brussel uitteffert als dé minister van Toerisme.

Mijnheer de minister, is er voor de uitvoering van het toeristisch actieplan voorzien in een andere aanpak voor Brussel dan voor de andere Vlaamse kunststeden? Hebt u rekening gehouden met de specifieke aspecten van Brussel die belangrijk kunnen zijn op toeristisch vlak? Ik heb het dan over Brussel als hoofdstad van Europa of Brussel als uniek talenlaboratorium.

In hoeverre houdt u in uw beleid rekening met het City Marketing Plan voor Brussel, dat een aantal jaren geleden werd opgesteld door Brussels International, met als partners de stad Brussel, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, de COCOF, OPT Wallonie-Bruxelles, de VGC en Toerisme Vlaanderen? Werd nagegaan of de nodige coherentie bestaat tussen dit plan en de uitvoering van uw toeristisch plan anderzijds?

Mijnheer de minister, hebt u sinds de schriftelijke vraag van de heer Gatz van februari 2007 contact gezocht met de COCOF en met de schepenen van Toerisme van de stad Brussel met als doel een consensus te bereiken over de promotie van Brussel in het buitenland? Bestaan er officiële overlegorganen met de COCOF en de andere belangrijke actoren van de toeristische promotie in Brussel? Lopen we niet het risico dat Brussel niet eenduidig overkomt bij het buitenlandse doelpubliek wanneer de bevoegde overheden daarover niet met elkaar overleggen in de daartoe geëigende overlegorganen? Is Brussel niet de dupe van een enigszins gebrekkige samenwerking tussen de bevoegde overheden?

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Het is eigenaardig dat we de laatste maanden, vooral langs Franstalige kant, heel wat pleidooien horen voor samenwerking en samenhang. Wanneer het er echt op aankomt, dan is de wil daartoe echter niet aanwezig. Er is zelfs sprake van elkaar tegenwerken of negeren. Dat is symptomatisch, dat is niet alleen in dit dossier het geval. Vandaag stond in de krant een opvallend artikel over een ander oud dossier, de Plantentuin van Meise. Ook in dat dossier worden we geconfronteerd met systematische te-

genwerking vanwege de Franse Gemeenschap. Dat belet niet dat we de link tussen Vlaanderen en Brussel ook inzake toeristische promotie duidelijk moeten leggen. We hebben een gezamenlijk cultuurhistorisch verleden. Ook op politiek vlak mogen we ons niet uit Brussel laten verdrijven. Mijnheer de minister, ik ben ervan overtuigd dat u die link tussen Brussel en Vlaanderen niet wilt opgeven, en dat u die ook inzake toeristische promotie duidelijk, misschien nog duidelijker dan vandaag, wilt leggen in de toekomst.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Delva, ik wil in de eerste plaats verwijzen naar de antwoorden op de schriftelijke vragen van mevrouw Van Linter en de heer Gatz en de vragen om uitleg van de heren Loones en Vanackere. Tussen haakjes, mijnheer Delva, de vraag van de heer Gatz dateert van 2006 en niet van 2007.

In die antwoorden heb ik telkens verwezen naar de algemene en institutionele problematiek inzake het Brusselse toerisme. Ik heb dan ook een duidelijke houding ingenomen. Ik citeer: "Het is duidelijk dat ik de beslissing van de Franse Gemeenschap tot delegatie van de toerismebevoegdheid naar de COCOF wens te respecteren. Deze beslissing kan echter de Vlaamse aanwezigheid en de Vlaamse betrokkenheid bij de toeristische activiteit en het toerismebeleid in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest niet beïnvloeden. Opties waarbij de bestemming Brussel enkel en alleen zou kunnen figureren in een gewestelijk-hoofdstedelijke, en bovendien exclusief Franstalige aanpak, wil ik met nadruk afwijzen." De antwoorden die ik vandaag geef, moeten tegen die achtergrond geïnterpreteerd worden.

Mijnheer Delva, ik ben op geen enkele manier betrokken geweest bij de communicatie van mevrouw Huytebroeck, lid van het college van de COCOF, bevoegd voor toerisme. De cijfers over de bezettingsgraden in de Brusselse hotels, die door mevrouw Huytebroeck werden voorgesteld, worden verzameld door het Observatorium voor Toerisme te Brussel. Toerisme Vlaanderen werd daar op geen enkele wijze bij betrokken.

Het promotiebeleid van Toerisme Vlaanderen steunt op het marketingplan voor de buitenlandse markten, een strategisch marketingdocument van eind 2006. Brussel en de overige Vlaamse kunststeden vormen het primaire product voor promotie op – zeker – de verre landen. Het toeristisch actieplan voor de Vlaamse kunststeden dat de Vlaamse Regering op 29 juni 2007 goedkeurde, werd ruim getoetst aan dit strategisch plan.

Wanneer ik over het kunststedenactieplan spreek, dan zie ik Brussel vanzelfsprekend als een geïntegreerd onderdeel daarvan. Brussel is nu eenmaal een bijzonder sterke troef en tegelijk ook voor zeer vele toeristen

de toegangspoort tot Vlaanderen. Het kantoor van Toerisme Vlaanderen op de Grasmarkt is een zeer klantvriendelijk modern en interactief onthaalkantoor voor Brussel dat tegelijkertijd ook een doorverwijsfunctie heeft naar de overige Vlaamse producten.

De politieke en toeristische vertegenwoordigers van Brussel zelf zien dit echter anders en willen Brussel afzonderen van het Vlaams kunststedenproduct. Ik verwijs naar mijn antwoord op de vragen om uitleg van de heren Loones en Vanackere van april 2006.

Ik heb de stad Brussel noodgedwongen via zijwegen en slechts in beperkte mate betrokken bij de opmaak van het kunststedenactieplan. Onder meer de vzw BI-TC had me uitdrukkelijk gemeld Brussel niet tot de Vlaamse kunststeden te willen zien behoren. Daarnaast was het bijzonder onduidelijk wie wel een gesprekspartner zou vormen. Toch wil het kunststedenactieplan Brussel zeker niet negeren, wel integendeel. De strategische positie van Brussel voor het internationale toerisme in Vlaanderen en voor de overige Vlaamse kunststeden in het bijzonder, leidt tot deze beslissing en vaste keuze met betrekking tot de hoofdstad van Vlaanderen. Bij de projecten die in het kader van het kunststedenactieplan worden opgestart, wil ik telkens heel uitdrukkelijk bekijken hoe Brussel in de mate van het mogelijk mee wordt betrokken. Rekenen op cofinanciering vanuit Brussel, zoals dat bij de overige kunststeden het geval is, ligt om – niet op z'n minst – politieke redenen zeer moeilijk. In engageer me echter om het aandeel van Brussel bij projecten, indien mogelijk, zelf in te vullen, ook financieel.

Toerisme Vlaanderen houdt bij het opzetten van promotie natuurlijk voor elke stad rekening met de specificiteit van het toeristische product van de betrokken stad en met de stadsprofilering. Het hoeft niet gezegd dat het belangrijk is de sterke punten uit te lichten.

Voor Brussel wordt er meer bepaald gewerkt rond art nouveau, de Kunstberg en de belangrijke musea zoals het Paleis voor Schone Kunsten en het samenwerkingsverband van de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis: het Jubelparkmuseum, het Muziekinstrumentenmuseum, de Musea van het Verre Oosten, de Hallepoort, en verder rond strips, belangrijke evenementen en rond het thema Europa. Daarnaast gaat uiteraard ook veel aandacht naar de convivialiteit, gastronomie en shoppingmogelijkheden, maar dat is voor andere kunststeden in Vlaanderen ook het geval, want zij hebben dit ook als troef.

De thema's die Toerisme Vlaanderen naar voren schuift, sluiten de facto aan bij wat andere toeristische overheden, zoals OPT en BI-TC, naar voren schuiven. Dat beantwoordt ook uw vraag of Brussel riskeert gepromoot te worden met te weinig eenduidigheid. De troeven zijn de troeven. OPT promoot die, wij promoten die. Ik denk niet dat het gevaar bestaat dat er in het buitenland

een gebrek aan eenduidigheid zou zijn. Zowat alle toerismeverantwoordelijken focussen op eenzelfde 'genetische code': de stad heeft haar troeven en karakteristieken die je niet kan ontkennen.

Het overgrote deel van wat over Brussel wordt geschreven, verloopt via pers en journalisten of reisguides en niet via de eigen promotie van de toeristische overheden. Ook derden kleuren het beeld van een stad sterk bij, al moeten we vaststellen dat ook in de toeristische pers voornamelijk de eerder aangehaalde thema's aan bod komen.

Brussel neemt binnen de buitenlandse promotie van Toerisme Vlaanderen een specifieke plaats in omwille van het hoge aanbod, ook naar logiescapaciteit, en de sterke merkbekendheid van Brussel wereldwijd. In het strategisch marketingplan voor het buitenland staat dan ook dat de promotie van Vlaanderen in eerste instantie rond Brussel en de andere kunststeden gevoerd wordt. Met name de profilering van Brussel als hoofdstad van Europa wordt naar voren geschoven in de promotie. Het is de enige unieke claim die we naar voren kunnen schuiven: geen andere bestemming kan stellen dat het de hoofdstad van Europa huisvest.

Eind 2005 heeft Ramboll Management, in opdracht van mevrouw Huytebroeck, een congres van het Brusselse toerisme georganiseerd. Op basis van werksessies en interviews heeft Ramboll Management aanbevelingen geformuleerd voor een strategisch plan voor het Brusselse toerisme.

Op deze werksessies werden wel de meeste buitenlanddirecteurs van OPT uitgenodigd, maar geen enkele directeur van de buitenlandkantoren van Toerisme Vlaanderen. Enkel de dienst Planning en Onderzoek van Toerisme Vlaanderen werd voor één werksessie uitgenodigd en er werd één interview afgenomen, met de marketingdirecteur van Toerisme Vlaanderen. De betrokkenheid van het agentschap Toerisme Vlaanderen bij de opmaak van de aanbevelingen voor dat strategisch plan van het Brusselse toerisme is met andere woorden te verwaarlozen. Het initiatief van mevrouw Huytebroeck kan dus zeker niet worden bestempeld als het eindresultaat van een gemeenschappelijk gelopen traject.

Op basis van de aanbevelingen van het rapport Ramboll heeft Vrydagh Consulting Group later het City Marketing Plan Brussel opgesteld. Hierbij werd niemand van mijn diensten betrokken. De opsomming van de partners achteraan in het plan vermeldt wel Toerisme Vlaanderen, maar die lijst somt gewoon de partners op met wie BI-TC samenwerkt. Deze lijst dekt dus geenszins enige concrete betrokkenheid bij de opmaak van het City Marketing Plan.

Op dit ogenblik is er geen contact met de politieke vertegenwoordigers van de stad Brussel, noch van de

COCOF. Mijn persoonlijke uitnodiging van april 2006 aan de heer Philippe Decloux, schepen van Toerisme van de stad Brussel, bleef onbeantwoord. Ik kan alleen vermoeden dat schepen Decloux het standpunt volgde van toenmalig collega-schepen Henri Simons, ook voorzitter van BI-TC vzw, die me al in augustus 2005 berichtte niet te kunnen aanvaarden dat Brussel zou worden opgenomen in het totaalverhaal van de Vlaamse kunststeden. Zelfs een optimistische lezing liet me niet toe het standpunt van de heer Simons te beschouwen als een melding van bereidheid tot samenwerking, medewerking en overleg. Wel integendeel.

Ik had daarover al gepraat met huidig minister Vanackere, toenmaals Vlaams schepen in het Brusselse college. Ik had me immers voorgenomen om via de Vlaamse schepen in Brussel te zien of er contacten konden worden gelegd met de stad Brussel, het schepencollege en de huidige bevoegde schepen Philippe Close. Ik ga contact opnemen met de opvolger van de heer Vanackere, de heer De Hertog, en kijken of we zo een opening kunnen maken. Er zijn geen officiële overlegorganen met de Franse Gemeenschapscommissie. COCOF is ook geen buitenlandpartner van ons. OTP is dat wel in bepaalde gevallen.

Dat is de huidige situatie. We krijgen geen positieve respons, wat ons niet belet om positief verder te gaan met onze promotie van Brussel als een heel belangrijke troef. Daarvan profiteert iedereen mee: Nederlands- en Franstaligen, de hotelsector en de musea. We laten ons niet teleurstellen.

Ik ga opnieuw een poging doen om de nodige contacten te leggen, maar ga in geen geval mee in de stelling uit Franstalige hoek dat toerisme nu een gewestbevoegdheid zou zijn. Het is een gemeenschapsbevoegdheid. We moeten die blijven uitoefenen. Ik doe dat ook heel graag en met uitgestoken hand, maar je moet met twee zijn om een partnerschap te kunnen vormen.

De heer Paul Delva: Bedankt voor uw antwoord, mijnheer de minister. Ten eerste spelen hier de gevolgen van het gebrek aan overleg. Dat gaat over het internationale aspect en het aantal toeristen dat je lokt naar Brussel. Ik begrijp dat er goede wil is aan uw kant om tot een betere samenwerking te komen met COCOF, OPT enzovoort. Ik twijfel daar niet aan. Maar u slaagt er niet in en ik denk dat Brussel daarvan in het buitenland de dupe is. Ik blijf daarbij. Steden als Barcelona hebben een eenduidig imago in het buitenland, en dat kan ze enkel ten goede komen.

Ten tweede heb ik de indruk dat Vlaanderen voor de promotie en de publiciteit van Brussel in ons land volledig in het defensief zit. Mevrouw Huytebroeck neemt initiatieven, organiseert persconferenties en brengt toerismecijfers naar buiten. Ze profileert zich. U hoeft maar een krant open te slaan: ze is 'le ministre Bruxellois du Tourisme'. Als Vlaamse Brusselaar betreur ik dat ik

Vlaanderen nooit zie uitpakken met Brussel, misschien wel in het buitenland als een van de zes kunststeden, maar zeker niet intern.

U zegt dat Vlaanderen en de Vlaamse partners te weinig betrokken werden bij de Brusselse rondetafel voor het toerisme. Ik kan me dat indenken. Ik heb genoeg ervaring in die omgeving om dat te weten. Maar het resultaat is dat de rondetafel een bijna uitsluitend Franstalige inkleuring gekregen heeft. Hetzelfde geldt voor het City Marketing Plan. Ik ken André Vrydagh. Ik weet dat hij zelfs geen Nederlands begrijpt. Vlaanderen is daarbij geen partner geweest. Maar ondertussen is het plan daar wel, en wat staat erin? Wat mevrouw Huytebroeck wil dat er in het plan staat.

Ik vind dat u zich in het defensief laat duwen door de voortdurende aandacht die mevrouw Huytebroeck en haar instellingen besteden aan Brussel. Los van het gebrek aan eenduidigheid in het buitenland, trekt u zich in België terug uit de toeristische promotie en de bekendmaking van toeristische plannen voor Brussel. U geeft vrij spel. Dat betreur ik evenzeer. Dat zeg ik niet als Vlaams Parlements lid, maar als Brusselaar. Ik heb tien jaar geleden gewerkt in die organen. Ik weet dat het moeilijk is om door te dringen in die structuren, maar het resultaat is dat we bijna niet aanwezig zijn.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de minister, we moeten ons niet te veel illusies maken over de mogelijkheden tot samenwerking of tot aanspraak met de Brusselse instanties – maar dat weet u ook wel. Toerisme op gewestelijk niveau brengen, is een duidelijk politiek statement: men wil zich gewoon afzetten van Vlaanderen. Al onze pleidooien over samenwerking zullen altijd weer botsen op een afwijzing. Dat is voorspelbaar. Misschien zult u bij de heer De Hertog, de nieuwe Vlaamse schepen van Brussel, een luisterend oor vinden, maar in de praktijk zal hij weinig kunnen doen.

Ik sluit me aan bij het pleidooi van de heer Delva: u moet zich vanuit de Vlaamse Gemeenschap duidelijker profileren als de behartiger, de promotor van Brussel als toeristische stad en als deel van de Vlaamse Gemeenschap.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Delva, ik durf te betwijfelen dat Brussel de dupe zou zijn van wat u "het gebrek aan overleg" noemt. Ik denk integendeel dat Brussel uit twee ruiven eet en daar wel bij vaart. Brussel wordt toeristisch heel sterk gepromoot. Of er daardoor twee verschillende imago's zijn, betwijfel ik heel sterk. We nemen Brussel

heel prominent op in ons aanbod. Als ik me goed herinner stond op de cover van de allereerste Chineestalige brochure voor de Chinese markt, de Brusselse Grote Markt. De eerste drie pagina's werden trouwens volledig aan Brussel gewijd. Brussel is niet de dupe van de vraag of de stad Nederlandstalig of Franstalig is, integendeel. Ik denk dat het omgekeerde waar is. Er is geen gebrek aan belangstelling of aan promotie. Brussel is volgens mij nergens de dupe van.

U stelt dat ik in het defensief ben. Binnenlands bedoelt u dan, want buitenlands is dat zeker niet het geval. We zijn heel actief in het buitenland, veel actiever dan onze Franstalige collega's. Dat heeft ook te maken met het product, maar dat heb ik hier al herhaalde keren uitgelegd. We zijn zeker niet in het defensief. Wij promoten Vlaanderen met Brussel en we doen dat overal, zowel in het dichte als in het verre buitenland. Misschien kunt u het defensief noemen dat mevrouw Huytebroeck de bekendmaking van de cijfers, typisch voor Brussel, naar zich toe trekt. Ik stel dat ook vast, maar ik heb net zo goed nog vóór mevrouw Huytebroeck alle cijfers voor Vlaanderen, Brussel inbegrepen, bekendgemaakt. Ik wees op de sterke stijging van het aantal overnachtingen, van het aantal internationale aankomsten, ook in Brussel. Ik heb die cijfers bekendgemaakt, lang voor zij dat deed. Misschien is de exposure voor haar of voor de COCOF in de Brusselse pers groter. Ik neem dat aan. U kunt dat van dichterbij ervaren.

Ik trek me echter zeker niet terug, ook niet in het binnenland. De situatie is trouwens niet zo makkelijk. Voor andere grote kunststeden kunnen we met de schepen van toerisme van die grote kunststad uitpakken. We kunnen dat met Antwerpen, Brugge, Mechelen, Gent en zo meer doen. Voor Brussel gaat dat niet omdat de schepen dat weigert. Ik kan de schepen natuurlijk niet de arm omwringen om haar te verplichten het wel te doen.

We zijn heel sterk aanwezig in Brussel. De Grasmarkt is nu een volledig Vlaams kantoor geworden. Hier hebben we daarover verschillende keren gepraat. We zaten er eerst samen met het Office de Promotion du Tourisme de Wallonie et de Bruxelles of OPT. Tot ongenoegen van bepaalde Franstalige Brusselaars betekent dit een fantastische aanwezigheid in het hartje van Brussel, vlakbij de Grote Markt. Het gaat niet alleen om een goed uithangbord, maar om een fantastisch goed onthaalpunt. We zijn dus heel sterk aanwezig in het centrum van Brussel. We voeren alle mogelijke promotieacties. We betrekken ook de hotels, de privésector, zoveel mogelijk bij al onze acties.

U stelt dat we ten gevolge van mijn houding en positie in het defensief zijn. Ik wil wel aannemen dat er op het vlak van de media-aandacht zo'n beeld kan ontstaan, maar in de feiten kan ik zeker tegenspreken dat we politiek afwezig zouden zijn. Het omgekeerde is waar. Als u mij een sleutel aanreikt, neem ik die heel graag aan,

maar ik herhaal dat ik als bevoegd minister niet de logica volg dat toerisme een gewestbevoegdheid is en dat we de facto vanuit het Vlaamse Gewest met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest moeten praten, want dan zouden we ons terugtrekken uit Brussel en dat willen we niet.

Mijnheer Van Nieuwenhuysen, u zegt dat u zich aansluit bij de woorden van de heer Delva. Ik begrijp het niet goed. U vraagt om ons duidelijker te profileren, maar we doen al alles wat we kunnen. Zegt u maar wat er nog kan gebeuren, is sta open voor alle suggesties. Ik vind het een beetje vreemd, want we hebben toeristisch nog nooit zo'n sterke aanwezigheidspolitiek gevoerd in Brussel.

We lanceren een kunststedenactieplan waarin we Brussel prominent opnemen. We zijn daarin heel dynamisch. Ik begrijp niet dat we dan in een eigen commissie van het Vlaams Parlement de stelling te horen krijgen dat we defensief werken. Dat bestrijd ik.

De heer Paul Delva: Mijnheer de minister, ik twijfel er niet aan dat u in dat plan een prominente plaats geeft aan Brussel en ook al het mogelijke doet om dat in het buitenland goed te verkopen. Ik weet dat er ook redelijk wat middelen tegenover staan. Op zich is het een sterk plan.

Waarom zou u niet net zoals mevrouw Huytebroeck af en toe een persconferentie geven over het toerisme in Brussel? Het is niet door dat te doen, dat u de logica zou volgen dat toerisme een gewestmaterie moet worden. Ik volg die logica ook niet. Ik vind dat toerisme een gemeenschapsmaterie mag blijven. Ik weet dat overleg bijna onmogelijk is, maar ik betreur dat u als gevolg daarvan naar Brussel toe eerder een signaal van afwezigheid dan van aanwezigheid geeft. Ik weet dat u Brussel vernoemt in uw algemene voorstellingen van Vlaanderen. Maar misschien kan een andere aanpak ook nuttig zijn.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Delva, ik wil dat laatste overwegen binnen de hier geschetste context. Het gaat dan over het bekendmaken in Brussel van onze aanwezigheid en ons beleid. Daarmee trek ik geen enkele extra toerist. Daarover zijn we het eens. Het buitenlands promotiebeleid voeren we heel gedreven.

U zegt, en ik vertaal u vrij, dat het in Brussel niet voldoende 'verkoch' wordt. Ik wil het proberen, hoewel ik me geen illusies maak over de aandacht die ik daarmee kan krijgen. Toch wil ik wel een poging doen voor prominentere aandacht in Brussel in de Franstalige media. Let wel, dat is voor 'binnenlands' gebruik en voegt niets toe aan ons actief beleid.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

